

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 74g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 91
din Codul penal
(liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen)

CHIȘINĂU

16 aprilie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 12 aprilie 2019,
Înregistrată pe aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 16 aprilie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 91 din Codul penal, ridicată de către dl Anatolii Vladimir Jurcov, parte în dosarul nr. 21r-125/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională pe 12 aprilie 2019, de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Xenofon Ulianovschi, Stelian Teleucă și Silvia Vrabii), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 26 iunie 2018, dl Anatolii Vladimir Jurcov a depus la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, o cerere privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în baza articolului 91 alin. (6) lit. c) din Codul penal. Pe 25 ianuarie 2019 instanța de judecată a respins cererea menționată.

4. Dl Anatolii Vladimir Jurcov a atacat cu recurs încheierea din 25 ianuarie 2019.

5. Pe 28 martie 2019, dl Anatolii Vladimir Jurcov a ridicat excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 91 alin. (6) din Codul penal. Potrivit acestor prevederi, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă acestea au executat efectiv cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

6. Prin încheierea din 4 aprilie 2019, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 91 Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen

„(1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

(2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art. 90 alin. (6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.

(3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art. 266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite.

(4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv:

a) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;

b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum și din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8).

(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei și dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă.

(6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani și persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv:

a) cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;

b) cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave;

c) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

(7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

(8) Dacă, în termenul de pedeapsă rămas neexecutat:

a) condamnatul se eschivează cu premeditare de la îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanța de judecată la aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată, la propunerea organului indicat la alin.(7), poate pronunța o încheiere cu privire la anularea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen și la trimiterea condamnatului pentru a executa termenul de pedeapsă neexecutat;

b) condamnatul săvârșește din imprudență o nouă infracțiune, anularea sau menținerea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen se decide de instanța de judecată;

c) condamnatul săvârșește cu intenție o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește pedeapsa în condițiile art. 85. În același mod se aplică pedeapsa și în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni din imprudență dacă instanța de judecată anulează liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că dispozițiile contestate de la articolul 91 alin. (6) din Codul penal, care prevăd că liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă acestea au executat efectiv cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, sunt contrare principiului constituțional privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

10. În opinia autorului excepției, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 16, 20 și 54 alin. (3) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Anatolii Vladimir Jurcov, parte în dosarul nr. 21r-125/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Astfel, sesizarea este formulată de către un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 91 alin. (6) din Codul penal, care stabilesc că liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă acestea au executat efectiv cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

15. Deși autorul excepției de neconstituționalitate a invocat mai multe norme din Constituție, Curtea reține că acesta a motivat neconstituționalitatea prevederilor contestate prin prisma articolului 16 [Egalitatea] din Constituție. În motivarea sesizării, autorul excepției a susținut, în principal, că dispozițiile contestate instituie un tratament diferențiat nejustificat între persoanele care execută pedeapsa cu închisoarea și care au împlinit vârsta de 60 de ani și persoanele condamnate la detenție pe viață.

16. Articolul 91 din Codul penal prevede condițiile în care poate fi acordată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen. Condițiile prevăzute trebuie îndeplinite înainte de a fi acordată această liberare.

17. Curtea observă că în prezenta cauză este vorba despre o persoană care execută pedeapsa detențiunii pe viață. Liberarea condiționată de pedeapsă a persoanelor care execută pedeapsa detențiunii pe viață este reglementată de alineatul (5) al articolului 91 din Codul penal, care prevede exigența executării efective a cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a prevedea vreo condiție de vârstă.

18. Astfel, Curtea nu poate admite alegațiile autorului excepției privind instituirea unei situații discriminatorii. Tratamentele diferențiate nu implică în mod automat o încălcare a articolului 16 din Constituție. Pentru a se stabili încălcarea articolului 16 din Constituție, trebuie să se constate faptul că persoanele aflate în situații similare sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial și că această diferențiere este discriminatorie.

19. Curtea reține că persoanele care execută pedeapsa detențiunii pe viață și persoanele care execută pedeapsa cu închisoare pe un anumit termen nu se află în situații similare.

20. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 91 din Codul penal, ridicată de către dl Anatolii Vladimir Jurcov, parte în dosarul nr. 21r-125/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 16 aprilie 2019
DCC nr. 57
Dosarul nr. 74g/2019*